



MONIKU-
käsikirja



PIRKKALA

MONIKU-KÄSIKIRJAN TARKOITUS

Pirkkalan kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoisen varhaiskasvatuksen sekä suomi toisena kielenä (S2) -opetuksen käytänteet kootusti yksissä kansissa. Yhteiset ohjeet laadukkaan inklusiivisen varhaiskasvatuksen takaamiseksi kaikille lapsille.

MONIKU-käsikirjan on tarkoitus lisätä tietoa kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoisesta varhaiskasvatuksesta sekä tukea kasvattajia suomi toisena kielenä (S2) -opetuksessa. Käsikirjan sisältö koskettaa jokaista päiväkotiryhmää, huolimatta siitä mitä kieliä ryhmässä puhutaan. Käsikirja löytyy digitaalisessa muodossa Pirkut > Organisaatio > Varhaiskasvatus > Monikulttuurisuus (S2)

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta sekä antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa jokaisen ihmisen kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa.
(Varhaiskasvatuslaki 2018/540 § 3)



KIRJOITTAJAT

Hanna-Leena Nikula, FM, kielten aineenopettaja,
S2-erikoistumisopinnot
Emmi Huitti, KK, maisteriopiskelija,
S2-erikoistumisopinnot

SISÄLLYSLUETTELO

KIELITIETOINEN VARHAISKASVATUS

Kielitietoinen varhaiskasvatus.....	1
Kielitietoinen varhaiskasvatus; vinkkejä käytäntöön.....	2
Lukeminen.....	3
Lukeminen; kirjavinkkejä.....	4
Termit haltuun (monikielisyys).....	5
Monikielisyys.....	6
Inklusiivinen kieli.....	7

SUOMI TOISENA KIELENÄ (S2)-OPETUS

Termit haltuun (S2-opetus).....	8
Toisen kielen kehittyminen.....	9
Dokumentit S2-työskentelyn tueksi.....	10
Suomen kielen kehityksen seurannan aikajana.....	11
S2-työskentely tiimissä.....	12
S2-työskentely huoltajien kanssa.....	13
Tulkin käyttö ja viestintä.....	14
S2-työskentely; vinkkejä käytäntöön.....	15
Yhteistyö huoltajien kanssa.....	16
Yhteistyö huoltajien kanssa; vinkkejä käytäntöön.....	17

KULTTUURI- JA KATSOMUSTIETOINEN VARHAISKASVATUS

Termit haltuun (monikulttuurisuus).....	18
Monikulttuurinen varhaiskasvatus.....	19
Monikulttuurinen varhaiskasvatus; vinkkejä käytäntöön.....	20
Monikulttuurinen kohtaaminen ja vuorovaikutus.....	21
Termit haltuun (maahanmuutto).....	22
Katsomuskasvatus.....	23
Katsomuskasvatus; vinkkejä käytäntöön.....	24
Usein kysytyt kysymykset.....	25

KÄSIKIRJAN SISÄLTÖ ON VÄRIKODATTU:

Vaaleanpunaisella taustalla **teoria**.

Vaaleansinisellä taustalla **vinkit käytäntöön**.

Keltaisella taustalla **termit haltuun**.



KIELITIETOINEN VARHAISKASVATUS

Kielitietoinen pedagogiikka...

- on tietoisuutta ja ymmärrystä kielen merkityksestä lapsen kehitykselle.
- tukee jokaisen lapsen oppimista.
- on lasten kielenkäyttörepertuaarien laajentamista.
- on kiinnostuksen ja arvostuksen osoittamista lapsen monikielisyyttä kohtaan.
- ei ole selkeärajainen tietopaketti kielestä vaan alati kehittyvä ymmärrys kielenkäytön moniäänisestä luonteesta.

Tutkimusten mukaan eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten on vaikeampi kiinnittyä leikkiin ja tuntea osallisuutta.

“Annatko ton tosta” sijaan sanotaan lapselle, “voisitko antaa kynän mulle tuosta pöydän päältä”. Käytetään rikasta kieltä, puhutaan abstrakteistakin käsitteistä ja selitetään ne lapselle.

- Käytetään lasten kanssa ymmärrettävää kieltä, joka on hieman lapsen nykyistä kielitaitotasoa korkeammalla. Lapsen aloittaessa päiväkodissa, kasvattajat voivat sopia käyttävänsä asiasta yhtä tiettyä termiä (hanskat, lapaset, vanttuut, tumput, käsineet, rukkaset). Jatkossa on kuitenkin tärkeää rikastaa kieltä, jotta lapsen kielitaito kehittyy!

”Kielitietoisessa varhaiskasvatuksessa tiedostetaan, että kielet ovat läsnä jatkuvasti ja kaikkialla. [...] Henkilöstön tulee tiedostaa, että he ovat lapsille kielellisiä malleja, ja kiinnittää huomiota omaan kielenkäyttöön. Henkilöstö rohkaisee lapsia käyttämään kieltä monipuolisesti.”

(Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022)

KIELITIETOINEN VARHAISKASVATUS

VINKKEJÄ KÄYTÄNTÖÖN



- Eteiseen Tervetuloa-kylttejä eri kielillä.
- Lapsiryhmässä puhutut kielet näkyville “Meillä puhutaan...”
- Valitaan viikon tai kuukauden kieli ja tuodaan kieli esille arjen tilanteissa.
- Vaihtuvat teemapöydät (esim. maanosittain: eri maiden eläimiä, eri kulttuurien ruokia, eri uskontojen / kulttuurien juhlia)
- Oppimisympäristöön esille maailmankartta ja lippuja.
- Eri kulttuurien lastenmusiikkia (kysytään lasten huoltajilta vinkkejä!)
- Luodaan monikielisiä sanaseiniä.
- Käytetään kuvia ja tukiviittomia monipuolisesti vuorovaikutuksen tukena.

- Luetaan kirjoja monipuolisesti.
- Kuunnellaan Lukulumosta kirjoja eri kielillä.
- Keskustellaan eri kielistä ja murteista.
- Kannustetaan lapsia tekemään monikielisiä videoita.
- Rikastetaan kieltä laulamalla, riimittelemällä, loruttelemalla ja saduttamalla.
- Tuetaan leikkiä esim. ydinsanalistojen avulla.
- *“Jos lapsi sanoo omalla kotikielellä jotain niin tartu siihen, ihmettele ja toista!”*
- Varhaiskasvatuksen opettaja
- *“Laulut, kuvat ja tukiviittomat tosi hyviä ja tärkeitä, tärkeä hyödyntää kaikkea.”*
- Varhaiskasvatuksen opettaja

LUKEMINEN



- Lapselle lukeminen tukee lapsen puheen- ja kielenkehityksen lisäksi lapsen mielikuvitusta, tunteiden käsittelyä, vuorovaikutustaitoja sekä myöhempää koulumenestystä.
- Lapselle kannattaa lukea paljon kirjoja, koska kirjojen kieli on arkipuhetta rikkaampaa.
- Tärkeää on, että kirjanlukutilanne on vuorovaikutuksellinen sekä toiminnallinen. Siinä keskustellaan kirjan kuvista ja sanoista, tarkastellaan niitä eri kielin ja hullutellaankin luovasti.
- On tärkeää, että luettavissa kirjoissa on paljon eri näköisiä ihmisiä (representaatio).

HYÖDYLLISTÄ MATERIAALIA

- Lukukeskus. Lue Lapselle - Esitteet perheille eri kielillä [Linkki](#)
 - Tulosta vasukeskusteluun ja anna perheen omalla kielellä.
- Lukukeskus. Lue lapselle - Ammattilaisen opas [Linkki](#)
- Lukukeskus. Vinkkejä monikielisen lukutaidon tueksi [Linkki](#)



LUKEMINEN

KIRJAVINKKEJÄ



KASVATTAJILLE:

- *Pietilä, P. & Lintunen, P. (toim.) 2014. Kuinka kieltä opitaan.*
- *Malinen, H. 2019. Anna lapselle ääni; Kieli- ja kulttuuritietoisuuden voima kasvatuksessa.*
- *Alasaari, N., Aromaa, E. & Stenius, N. (2022). Tasa-arvoinen kasvat.*
- *Paavola, H. & Talib, M-T. 2010. Kulttuurinen moninaisuus päiväkodissa ja koulussa.*
- *Nurmilaakso, M. & Välimäki, A-L. (toim.) 2011. Lapsi ja kieli; Kielellinen kehittyminen varhaiskasvatuksessa.*
- *Heikkilä-Halttunen, P. Lue Lapselle; Opas lasten kirjallisuuskasvatukseen.*
- *Haapsalo, T., Petäjä, H., Vuorela-Glad, P., Sandén, M., Pulkkinen, H. & Tahvanainen, I. 2017. Varhaiskasvat. katsomusten keskellä.*
- *Karlsson, L. 2014. Sadutus; Avain osallisuuden toimintakulttuuriin.*

LAPSILLE:

- *Monen sortin moninaisuus (Brooks)*
- *Monen sortin perheet (Brooks)*
- *Mun väri, sun väri; rodusta, antirasismista ja itsetunnosta (Henry-Allain)*
- *Ei haittaa, jos on erilainen (Parr)*
- *Tuikku -sarja (Lestelä)*
- *Oiva -sarja (Tapola & Pertami)*
- *Päiväkoti Heippakamu -sarja (Salmi)*
- *Kaikki lasketaan (Roskifte)*
- *Xing -sarja (Virtanen & Savolainen)*
- *Jamelan leninki ja Jamelan ystävä (Daly)*
- *Kaisan ja Oskarin ystäväkirja (Ruohonen)*
- *Afrikka, suurenmoinen maanosa (Chakanetsa)*
- *Olet meille tärkein (Stickley & Gilland)*
- *Kysy ja kurkista! Mitä rasismi on? (Akpojarro)*
- *Vaapero ja Taapero pukevat (Rahikka & Ryyänen)*
- *Kaunis sellaisenaan (Underwood)*
- *Äkkää ja tökkää -sarja (Nuutila)*

TERMIT HALTUUN (monikielisyys)



Monikielisyys

Kieli on itsessään moninainen ja vaihteleva. Monikielisyydellä tarkoitetaan sekä yksilön että yhteisön monikielisyyttä. Perinteisesti monikielisenä pidetään henkilöä, joka osaa kahta tai useampaa kieltä äidinkielen omaisesti.

Nykyään monikielisyyden suhteen otetaan huomioon virallisten kielten lisäksi myös alueelliset kielet, vähemmistökielet ja viittomakielet sekä jopa kielivariantit, kuten murteet. Jos kielitaitoa tarkastellaan funktionaalisen kielitaitokäsityksen valossa, suurin osa maailman ihmisistä on monikielisiä ja yksikielisyys on vähemmistöpiirre.

Pohdittavaksi: Miten monikielisyys näkyy ryhmässänne?

Yksikielisyyden ideologia

Perinteisesti uskotaan, että jokaisella ihmisellä on vain yksi äidinkieli. Todellisuudessa edes kukaan yksikielinen ei osaa kieltään "täydellisesti" vaan jokaisella on omanlaisensa, jatkuvasti elävä kielivaranto: murteet, puhekieli vs. kirjakieli.

Kieleily

Kieleilyllä viitataan monien eri kielellisten resurssien käyttöön vuorovaikutustilanteissa; kielten rajoilla ei ole niin väliä. Se on kielten vuorottelua, limittäistä, hybridistä käyttöä puheessa. Uusimpien kielitieteen tutkimusten mukaan lapsia voi rohkaista kieleilyyn.

Pohdittavaksi: Miten kasvattajana suhtaudut siihen, kun lapsi käyttää lauseessa sekaisin useampaa kieltä?

MONIKIELISYYS

- Kasvattajien asenteilla monikielisyttä kohtaan on merkitystä, sillä niin rohkaiseva kuin lannistavakin palaute voi toimia itseään toteuttavana ennusteena ja vaikuttaa sekä lapsen hyvinvointiin että koulumenestykseen tulevaisuudessa.
- Koska yksikielisyys on pitkään oletettu normiksi, käsitykset ja uskomukset monikielisydestä ovat usein olleet negatiivisia ja kietoutuneet ongelma-ajatteluun. **Mikään kieli ei ole uhka toiselle kielelle, vaan ne tukevat toisiaan.**
- Keskustellaan myös lapsen huoltajien kanssa monikielisydestä. Lapsesta kasvaa kaksi- tai monikielinen. Tämä on hienoa asia! Kerro mitä hyötyä monikielisydestä on.

Kannustetaan lapsia käyttämään kotikieltään myös varhaiskasvatuksessa.

Viittomakieli voi myös olla lapsen ja perheen äidinkieli!

Tutkimukset osoittavat, että monikielisyys...

- rakentaa rikasta identiteettiä.
- lisää kulttuurien välistä ymmärrystä.
- kehittää ajattelua.
- helpottaa uusien kielten oppimista.
- tukee sopeutumista uusiin tilanteisiin ja ihmissuhteisiin.
- voi edistää koulumenestystä.
- voi kehittää tarkkaavuutta ja luovuutta.



INKLUSIIVINEN KIELI

Monet aiemmin arkikielessä yleisesti käytetyt ilmaukset ymmärretään nykyään syrjiviksi.



Kasvattajan on hyvä pysähtyä miettimään, onko lapsen ja perheen ihonvärin, etnisen alkuperän tai uskonnon mainitseminen ylipäänsä tarpeen. Millaisia ja kenen tarkoitusperiä tällainen kuvaus palvelee?

~~eskimo~~

inuiitti

~~mamu~~

maahanmuuttaja

~~n=sana~~

poc-henkilö
(person of colour)

~~vieraskielinen~~

muunkielinen

~~mustalaiset~~

romanit

~~ummikko, kielitaidoton~~

kielenoppija

~~tappalaiset~~

saamelaiset

Lue lisää inklusiivisesta kielestä: [Täältä](#)

TERMIT HALTUUN (S2-opetus)



Äidinkieli/Ensikieli

Voidaan määritellä monin eri tavoin. Voi olla henkilön ensimmäisenä opittu kieli, parhaiten osattu kieli, eniten käytetty kieli tai kieli, johon identifioituu eniten. Ihmisellä voi myös olla useampi äidinkieli.

Esimerkiksi moni Suomen romani ei ole oppinut romanikieltä ensikielenään, ei osaa sitä parhaiten eikä käytä sitä eniten. Silti he voivat identiteettikriteerin perusteella pitää romanikieltä äidinkielenään.

Kielen omaksuminen vs. kielen oppiminen

Kielen omaksuminen on prosessi, jossa kieltä opitaan alitajuisesti. Kielen oppiminen puolestaan on tiedostettua toimintaa ja tapahtuu usein oppimisympäristössä.

Pohdittavaksi: Suomea ensikielenään puhuvat lapset omaksuvat nykyään englannin kielen erilaisista digitaalisista ympäristöistä jo päiväkotikäisinä. Miten voit hyödyntää näitä lasten omaksuttuja kielellisiä resursseja päiväkotiarjessa?

Toinen kieli

Toisesta kielestä puhutaan, kun kieltä opitaan maassa, jossa opittavaa kieltä käytetään laajalti. Henkilö kuulee ympäristössään jatkuvasti toisena kielenä opittavaa kieltä. Toinen kieli ei siis välttämättä tarkoita kronologisesti toisena opittua kieltä, vaan sillä viitataan pikemminkin kielen oppijan ympäristöön.

Pohdittavaksi: Oppivatko lapset Suomessa englantia toisena vai vieraana kielenä, kun esim. digitaalinen ympäristö on pitkälti englannin kielistä?

Vieras kieli

Vieraasta kielestä puhutaan silloin, kun kieltä opitaan ympäristössä, jossa opittavalle kielelle ei altistu.

Esimerkiksi Suomessa vieraana kielenä voi opiskella esimerkiksi espanjaa.

TOISEN KIELEN KEHITTYMINEN

Lapsi alkaa tuottaa suomea enemmän, kielen oppiminen jatkuu prosessina läpi elämän.

Lapsi tuottaa yksittäisiä sanoja. Ymmärtää suomea enemmän kuin tuottaa.

Lapsi ymmärtää jonkin verran, mutta ei vielä puhu

Lapsi ei puhu eikä ymmärrä suomea.

Hetkellinen taantuma: lapsen kotikieli kehittyy enemmän.

Hetkellinen taantuma: lapsen arjessa suuria muutoksia.

Tutkimusten mukaan suomen kielen oppimiseen menee lapselta noin 7 vuotta. Ensimmäiset vuodet ovat perusteiden oppimista, prosessi on pitkä ja matka hyvin yksilöllinen.

Kielen oppiminen ei ole aina lineaarista!

TYÖKALUT S2-TYÖSKENTELYN TUEKSI

Havainnoinnin ja dokumentoinnin tueksi:

KIELIVIHKO

- Vihko, johon koko tiimi voi kirjata huomioita lapsen kielellisestä kehityksestä.

KIELIPEDA-TYÖVÄLINE

- Osio 1: Kielitietoisuuden oppimisympäristön arviointi
- Osio 2: Monikielisen lapsen kielimaailman tarkastelu
- Osio 3: Monikielisen lapsen suomen kielen taitojen seuranta

Arviointiin (veo:a konsultoiden):

ROIHUSTEN EVÄSRETKEN ARVIOINTI

- Havainnointiin ja arviointiin.

KETTU-TESTI

- Puheen- ja kielenkehityksen arviointimenetelmä.
- Kettutestin “Ohjeet käyttäjälle” s. 30 löytyy testin tarkemmat suorituskriteerit ja ohjeet monikielisen lapsen osalta.



KieliPeda-työväline löytyy: [Täältä](#)

SUOMEN KIELEN KEHITYKSEN SEURANNAN AIKAJANA

Lapsen arkipäiväisen toiminnan havainnointi sekä dokumentointi ovat avainasemassa lapsen kielitaidon tason arvioinnissa!

Jos lapsen kielen kehityksestä herää huoli lapsen oltua vakassa kaksi vuotta: Kettu-testi (3-5-vuotiaat) / Roihusten eväretki -arviointimateriaali veo:a konsultoiden.

TUTUSTUMISKÄYNTI

LAPSI ALOITTAÄ VARHAISKASVATUKSESSA

JATKOSSA AINA LAPSEN VASUKESKUSTELUN YHTEYDESSÄ

LAPSI SIIRTYY VAKASTA ESIOPETUKSEEN

- Varaa tulkki 1.5-2h ajaksi tutustumiskäyntiin, jos huoltajan kanssa ei ole yhteistä kieltä.
- **Perustietolomake** käydään tarkasti läpi huoltajien kanssa.

- Tiimissä aletaan täyttämään **KieliPeda-työvälineen osio 1.**
- Otetaan käyttöön lapselle oma **kielivihko**, johon koko tiimi voi merkitä ylös lapsen suomen kielen oppimista: sanastoa, lauseita yms.

- Varaa tulkki vasukeskusteluihin, jos huoltajan kanssa ei ole yhteistä kieltä. Varaa tulkki 1.5-2h ajaksi.
- Ensimmäisessä vasukeskustelussa täytetään huoltajien kanssa **KieliPeda-työvälineen osio 2.**
- Jatkossa vasukeskusteluissa täytetään **KieliPeda-työvälineen osio 3.**

- **KieliPeda-työvälineen täytetyt osiot 2 ja 3** siirtyvät lapsen mukana esiopetukseen. Täytetyt osiot skannataan ja lähetetään sähköpostitse osoitteeseen: oppilasasiat@pirkkala.fi.s
- Veo mukana tiedonsiirtopalaverissa mikäli lapsella lisäksi tuen tarvetta (ei automaattisesti).

KieliPeda-työväline löytyy: [Täältä](#)

S2-TYÖSKENTELEY TIIMISSÄ



HAVAINNOINTI

- Ymmärtääkö lapsi ohjeita ja puhetta?
- Miten lapsi kommunikoi aikuisten ja toisten lasten kanssa?
Tukiviittomat, eleet, sanat, lauseet?



ARJEN TUKI

- Yleisen tuen menetelmät (VIPA-vinkkipankki)
- Kuvatuettu selkeä arki
- Tukiviittomat
- Kielellistä pienryhmätoimintaa
- Selkeä oppimisympäristö
- Tuettu leikki



TIIMITYÖSKENTELEY

- Kirjatkaa ja arvioikaa tiimissä erityisesti ennen lapsen vasukeskustelua.
- Täytetään tiimissä **KieliPeda-työvälineen osio 1.**



DOKUMENTOINTI

- Ota käyttöön lapselle oma **kielivihko**. Koko tiimi voi kirjata huomioita lapsen kielellisestä kehityksestä.
- Täytetään **KieliPeda-työvälineen osiota 3.**

PYYDÄ APUA / KONSULTOI:

- Yksikkösi MONIKU-vastaava
- Johtaja & apulaisjohtaja
- Veo
- Perheohjaaja



ARVIOINTI

- Kun lapsi on ollut kaksi vuotta varhaiskasvatuksessa.
- Jos herää huoli kielen kehityksestä.
- Haluat saada tarkempaa tietoa lapsen kielitaidosta esim. tiedonsiirtoa varten.
- Työkaluja: **Roihusten eväsretki** ja **Kettu-testi**.

S2-TYÖSKENTELY HUOLTAJIEN KANSSA



PYYDÄ APUA / KONSULTOI:

- Yksikkösi MONIKU-vastaava
- Johtaja & apulaisjohtaja
- Veo
- Perheohjaaja



TÄYTÄ LOMAKKEET HUOLTAJIEN KANSSA

- **Perustietolomake**
- **KieliPeda-työväline osio 2.**
- eVaka: Neuvo ja opasta huoltajaa eVakan käytössä.

KÄYTÄ TULKKIPALVELUA

- Tilaa tarvittaessa vasukeskusteluihin puhelintulkkaus muunkielisen huoltajan äidinkielellä - vaikka toinen huoltaja olisi suomenkielinen.
- Infoa muunkielistä huoltajaa hänen oikeudestaan saada tulkki.

KÄYTÄ ERILAISIA KOMMUNIKOINTIKEINOJA

- Lähetä tekstiviestejä (huoltaja voi kääntää tekstiviestit omalle kielelleen).
- Käytä kuvatukea hakutilanteissa. Materiaalia löytyy: Teams > Intra Pirkkala varhaiskasvatus > Monikulttuurisuus ja S2 -kanava > Tiedostot > Perheille > Kuvatuki Miten lapsen päivä meni tänään.

OLE ROHKEA JA AVOIN, ÄLÄ TULKITSE, KYSY!

- Käy aktiivista ja avointa vuoropuhelua huoltajan kanssa lapsen päivästä haku- ja tuontitilanteissa.
- Yhteisen kielen puute lisää riskiä tulkinnoille ja väärinymmärryksille.
- Avoimuus ja aktiivinen kommunikointi lisäävät luottamusta.

TULKIN KÄYTTÖ JA VIESTINTÄ



MITEN TILAA TULKIN?

Tulkkipalvelun käyttöohjeet löytyvät Teams > Intra Pirkkala varhaiskasvatus > Monikulttuurisuus ja S2-kanava > Tiedostot > Tulkkiasiat

MILLOIN TILAA TULKIN?

Tulkki tilataan keskusteluun, kun lapsen huoltaja ei puhu eikä ymmärrä suomea. Tulkki on myös hyvä tilata silloin, kun olet epävarma huoltajan kielitaidosta, etkä ole varma tulisitko keskustelussa täysin ymmärretyksi. Lapsen huoltajalla on oikeus kuulla lapsensa asioista omalla äidinkielellään. Infoa huoltajaa hänen oikeudestaan tulkkiin. Tulkki on hyvä tilata matalalla kynnyksellä.

ENTÄ JOS TOINEN HUOLTAJISTA PUHUU SUOMEA?

Mikäli toinen vanhemmista ei ymmärrä eikä puhu suomea, keskusteluun tilataan tulkki. Suomea puhuvan huoltajan tehtävä ei ole toimia tilanteessa tulkkina muunkieliselle huoltajalle. Lisäksi meidän on tärkeää varmistaa, että molemmat huoltajat saavat tasavertaisesti saman viestin ja tiedon meiltä. Huoltajalle voi sanoa, että meillä on Pirkkalassa käytäntö, että keskusteluun tilataan tulkki, koska keskustelu on tärkeä ja siinä keskustellaan laajasti lapsen asioista.

ENTÄ KOMMUNIKOINTI ARJESSA?

- Tulkkipalvelussa on mahdollisuus pikatulkkaukseen, jota voi hyödyntää lapsen tuonti- ja hakutilanteissa.
- Suosi arjen kommunikoinnissa tekstiviestejä. Muunkielinen huoltaja voi kääntää tekstiviestit omalle kielelleen erilaisten tulkki-sovellusten avulla.
- Ohjaa vanhempaa lähettämään ryhmän puhelimeen tekstiviestejä. Tutustumiskäynnillä on tärkeää varmistaa, että molemmat huoltajat lisäävät ryhmän nimen ja puhelinnumeron puhelimeensa!
- Hyvä tekstiviesti on selkeä, helppoja lauseita, yksi asia pilkottu ranskalaisen viivan avulla, käytä kohteliaisuussanoja (suomen kieli kuulostaa herkästi tylyltä ja käskävältä maahanmuuttajan korvaan). Emojit vahvistavat ymmärrystä.

ESIMERKKI

- Lähdemme metsäretkelle huomenna.
- Pyydämme teitä ystävällisesti tuomaan lapsen päiväkotiin klo 8.30.
- Mukaan reppu ja eväät. 😊
- Kiitos paljon yhteistyöstä!

S2-TYÖSKENTELY

VINKKEJÄ KÄYTÄNTÖÖN



MATERIAALIA S2-TYÖSKENTELYN TUEKSI:

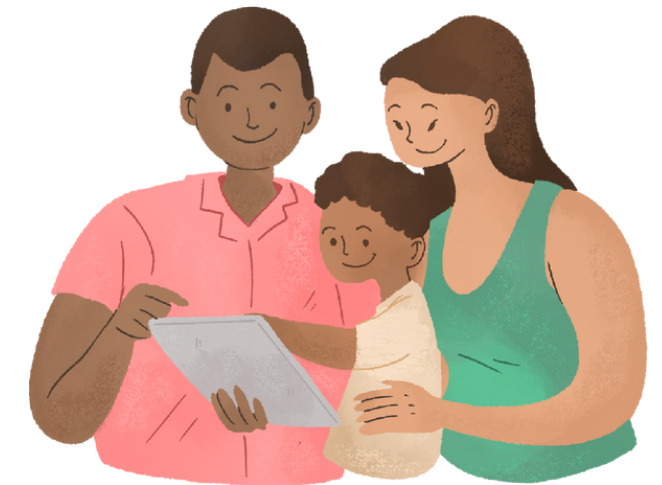
- KieliVertailu-työväline S2-opetukseen. [Linkki](#)
- Puheen ja kielen kehitystä tukevia pelejä ja tehtäviä. [Linkki](#)
- Kuvilla -materiaalit S2-opetuksen tueksi. [Linkki](#)
- Kuvamateriaaleja ja vinkkejä puheen ja kielenkehityksen tueksi. Aivoliitto. [Linkki](#)
- Pikku kakkosen kommunikaatiokortit. [Linkki](#)
- Laulupiirtäminen. [Linkki](#)
- Viitottu rakkaus. [Linkki](#)
- Kuvapankki ja kuvatyökalu. Papunet. [Linkki](#)
- Kielinuppu. [Linkki](#)
- Sata leikkiä. [Linkki](#)
- Leikkipankki. [Linkki](#)
- Kielten rikas maailma. Opetushallitus. [Linkki](#)
- Kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoisen varhaiskasvatuksen käsikirja. Vantaan kaupunki. [Linkki](#)

MATERIAALIA S2-TYÖSKENTELYN TUEKSI VANHEMPIEN KANSSA:

- Opas eri kielillä päiväkodin aloitukseen vanhemmille. Vanhempainliitto. [Linkki](#)
- Kuvaopas vanhemmille - varhaiskasvatuksen aloittaminen. Tämä opas on tarkoitettu avuksi esim. aloituskeskusteluun. [Linkki](#)
- Arjen kuvatukea päiväkotiin ja kotiin lapsiperheille. Kesyttämö. [Linkki](#)
- Lastenkasvatuksesta eri kielillä - Tukivihkoset huoltajille. [Linkki](#)
- Kodin eri katsomukset opas vanhemmille [Linkki](#)
- **Hyödynnä materiaalia Teams > Intra Pirkkala varhaiskasvatus > Monikulttuurisuus ja S2-kanava > Tiedostot > Perheille**

YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA

- Erilaisista ajattelu- ja toimintatavoista keskustellaan rakentavasti muistaen suomalainen lainsäädäntö.
- On tärkeää kertoa lapsuuden itseisarvosta Suomessa. Tuemme lasten kehitystä ja oppimista monin eri tavoin, suojelemme lapsia lastensuojelulaeilla.
- Oman äidinkielen ylläpitäminen voi olla huoltajalle kotona haasteellista, sillä suomen kielestä voi tulla lapsen hallitseva kieli suomenkielisen kieliympäristön tai englannin kielestä digitaalisen kieliympäristön takia.
- On tärkeää, että kasvattajat kannustavat ja rohkaisevat huoltajia puhumaan sinnikkäästi ja pitkäjänteisesti lapselle omaa äidinkieltään/ensikieltään, vaikka lapsi puhuisikin vanhemmalle vain suomea.



Mitä kauempaa Suomesta maantieteellisesti huoltajat tulevat, sitä erilaisempaa varhaiskasvatus heidän kotimaassaan voi olla ja se voi vaikuttaa heidän suhtautumiseensa päiväkodin tärkeyteen lapselle.

- Suomalaisen varhaiskasvatuksen pedagogisen ajattelun avaaminen toisesta maasta tuleville huoltajille on hyvin tärkeää. On tärkeää perustella huoltajille, miksi pyydämme heiltä jotakin.
 - Asianmukaisen säävarusteiden hankkiminen lapselle voi saada uuden merkityksen, jos huoltajalle kerrotaan, miksi ulkoilemme, mikä pedagoginen ajatus siinä on taustalla, mitä lapsi siinä oppii ja mistä hän siinä hyötyy.
 - Huoltajille on hyvä kertoa, että paras asia, mitä he voivat tehdä lapsen suomen kielen oppimisen hyväksi, on sitoutua tuomaan hänet säännöllisesti päiväkotiin.

YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA

VINKKEJÄ KÄYTÄNTÖÖN



- Huoltajille annetaan mahdollisuus lainata kirjoja päiväkodista. Järjestetään ryhmään oma kirjanvaihtopiste.
- Tutustutaan paikkoihin tai seutuihin, joissa lasten huoltajat ovat lapsuutensa viettäneet.
- Rakennetaan "Kieliseinä". Pyydetään seinälle sanoja/sanontoja huoltajilta heidän omilla kielillä:
 - Fraaseja, lastenlauluja, lastenkirjallisuutta, lehtiä, aakkoset, lukumäärät, maiden lippuja.
- Toteutetaan yhdessä huoltajien kanssa kulttuuripäiviä, joissa huoltajien on mahdollisuus esitellä omaa kulttuuriaan:
 - Pukeutuminen, esineet, liput, kartat, musiikki, ruoka ja ruokailutottumukset, juhlapyhät, valokuvaesitys
- Huoltajille ja lapsille tarjotaan tilaisuus yhteiseen lukuhetkeen päiväkodissa esim. satuteltassa. Tarjotaan muunkielisille huoltajille mahdollisuus tulla ryhmään lukemaan satu omalla kielellä lapsille.

MONIKIELINEN KIRJASTO

- Päiväkodit ja koulut voivat pyytää Monikielisen kirjaston kokoelmista siirtokokoelmia *oman lähikirjastonsa kautta*. **Lisätietoja: kaukopalvelu@hel.fi; (09) 3108 5432.**
1. Mene Pirkkalan pääkirjastoon (tai Nuolialan kirjastoon) ja pyydä kirjaston henkilökunnalta apua. Kerro millä kielellä haluat aineistoa, minkä ikäisille lapsille.
 2. Esim. *"Haluan tilata monikielisestä kirjastosta lastenkirjoja 3-6-vuotiaille lapsille darin ja arabian kielillä"*.
 3. Saatte tiedon sähköpostiin, kun kirjat ovat noudettavissa kirjastosta. Laina-aika on pitkä, 3-6 kk. Nouda laatikko ja asettele kirjat nähtäville. Infoa huoltajia, että he voivat tulla lainaamaan kirjoja päiväkodista. Tee kirjastovihko, johon huoltajat kirjaavat, mitkä kirjat perhe lainasi.

TERMIT HALTUUN (monikulttuurisuus)



Intersektionaalisuus

Intersektionaalisuus käsitteenä kuvaa sitä, miten ihmisen asemaan yhteiskunnassa vaikuttavat samanaikaisesti/risteävästi sukupuolen ohella monet muutkin erot, kuten yhteiskuntaluokka, ikä, etninen alkuperä ja seksuaalinen suuntautuminen. Tästä on hyvä olla tietoinen, kun työskentelee ja kohtaa eri taustoista tulevia perheitä.

Mikroaggressio

Tahaton, huomaamaton loukkaava kommentti tai teko. Mikroaggressiossa kyse on viattoman oloisesta kommentista, joka loukkaa vähemmistöön kuuluvaa.

Esimerkiksi: "Mistä oikeasti oot kotoisin?" Kysymys sisältää oletuksen, että henkilö ei olisi syntynyt Suomessa.

Representaatio

Vähemmistöjen näkyminen, heidän ääntensä kuuluminen ja niiden puuttuminen valtaväestön toiminnassa sekä rakenteissa.

Pohdittavaksi: Miten vähemmistöjen representaatio toteutuu yksikössäsi/ryhmässäsi? Onko ryhmässä kaikille lapsille samaistumisen kohteita: lelut, eri ihonväriset barbit ja nuket, kirjat. Miten eri kulttuuritaustaisten huoltajien osallisuus toteutuu?

Normitietoisuus/normikriittisyys

Yhteiskunnan normit, eli vahvat käsitykset siitä, mikä on normaalia ja mikä ei, vaikuttavat meihin jo lapsuudesta alkaen. Normitietoisuus tai normikriittisyys on näkökulma, joka auttaa tekemään normit meille näkyväksi ja tarjoaa työkaluja normien purkamiseen. Tarkastelemme kriittisesti yhteiskunnan normeja: "Miksi teemme näin?"

Pohdittavaksi: Millaisia normeja tunnistan varhaiskasvatuksen arjesta ja rakenteista? Ovatko havaitsemani normit syrjiviä? Osaanko tunnistaa syrjiviä normeja omassa ajattelussani tai kielenkäytössäni?

MONIKULTTUURINEN VARHAISKASVATUS

- Kulttuuritietoinen varhaiskasvatus tukee lapsen kulttuuri-identiteetin rakentumista tarjoamalla kokemuksia, tietoa ja taitoja eri kulttuureista.
- Kulttuuri- ja katsomustietoisella henkilöstöllä on taito kuunnella, tunnistaa ja ymmärtää eri näkemyksiä sekä kyky pohtia omia arvojaan ja asenteitaan.
- Henkilöstö tiedostaa myös uskontojen merkityksen osana kulttuuria ja toimii kulttuuri- ja katsomussensitiivisesti.

“Lapsia rohkaistaan tutustumaan toisiin ihmisiin, kieliin ja kulttuureihin. Henkilöstö toimii mallina lapsille toisten ihmisten sekä kielellisen, kulttuurisen ja katsomuksellisen moninaisuuden myönteisessä kohtaamisessa.”
(Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022)

Kielen ja kulttuurin tukemisesta sovitaan huoltajien kanssa lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa.



- Monikulttuurinen varhaiskasvatus on samanlaista perusvarhaiskasvatustyötä kuin mikä tahansa muukin varhaiskasvatustyö.
- Monikulttuuristen lasten ikä- ja kehityshaasteet huomioidaan samalla tavoin kuin muidenkin lasten kohdalla. Monikulttuurisia perheitä tuetaan ja heidän kanssaan pyritään luomaan samanlainen kasvatuskumppanuussuhde kuin muidenkin perheiden kanssa.
- Monikulttuurisuus tuo vain uuden näkökulman ja toisenlaisia vivahteita perustyöhön. Kun ryhmässä on monikulttuurisia ja monikielisiä lapsia, ovat erilaiset kulttuurit ja kielet luonnollinen osa arkea.

MONIKULTTUURINEN VARHAISKASVATUS

VINKKEJÄ KÄYTÄNTÖÖN



MITEN KÄSITELLÄ IHONVÄREJÄ LASTEN KANSSA?

- Otetaan kaksi lasipurkkia. Rypistetään silkkipaperista molempiin sekä ruskeita, että valkoisia paperipalluroita niin, että toisessa purkissa on enemmän valkoisia ja toisessa enemmän ruskeita.
- Selitetään lapsille, että ihmisen ihonväri on sitä tummempi, mitä enemmän siinä on melaniini- nimistä hormonia. Melaniini peritään omilta esi-isiltä. Kertokaa mitä hyötyä siitä on, että ihossa on paljon melaniinia esim. aurinko ei polta ihoa helposti. Voit näyttää kuvia eri värisistä ihmisistä ja kysyä lapsilta onko tällä ihmisellä paljon vai vähän melaniinia ihossaan?
- Selitetään lapsille, että ihonväri on melaniin takia eri värinen, mutta ihminen ihon alla on silti ihan samanlainen ja yhtä arvokas.
- Lopuksi lapset voivat askarrella oman ihonväripurkkinsa.

MITEN TUTUSTUA ERI MAIHIN JA KULTTUUREIHIN?

- Tehdään maailmanympärimatka. Laitetaan maailman kartta seinälle ja tutustutaan eri maihin esim. kirjojen ja kuvien avulla. Otetaan mukaan maiden lippuja, kieliä jne.
- Tutustutaan eri maiden ruokiin ja ruokakulttuureihin.
 - Maalataan eri maissa käytettävillä mausteilla, tuoksutellaan eri maiden mausteita.
- Katsellaan taidekuvia ja luontokuvia eri maista sekä kuvia, joissa on lapsia eri maista ja kulttuureista.
- Kun ryhmäsi lapsi lähtee matkalle toiseen maahan, voit pyytää matkan jälkeen huoltajia lähettämään kuvia matkasta. Voitte sitten katsoa kuvia yhdessä ryhmässä ja lapsi voi kertoa lisää kuvista sekä matkasta.

Lue lisää monikulttuurisesta ruokakasvatuksesta: [Täältä](#)

MONIKULTTUURINEN KOHTAAMINEN JA VUOROVAIKUTUS

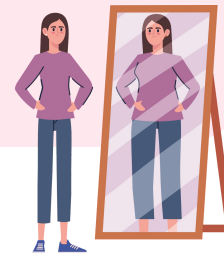
1. Interkulttuurinen kompetenssi

Toimiminen eri kulttuurista tulevien henkilöiden kanssa edellyttää muun muassa stressin sietämistä, erilaisuuden kunnioittamista ja sovun säilyttämistä. Näitä asioita ei omaksuta hetkessä, vaan se on pidempi prosessi, joka edellyttää taitojen harjoittamista, eli eri kulttuurista tulevien ihmisten kohtaamista.



2. Kysy ensin kuka itse olet, sitten vasta kuka hän on!

Oman kulttuurin tuntemus on edellytys muiden kulttuurien ymmärtämiselle. Meidän täytyy siis tietää, keitä me itse olemme, ennen kuin voimme ymmärtää, keitä muut ovat.



3. Ota sinivalkoiset silmälasisi pois!

Omaa kulttuuria pitäisi oppia katsomaan vieraan silmin, objektiivisesti, ilman oman kulttuurin painoa ja ajatusta oman kulttuurin paremmuudesta muiden suhteen.



Kaikki suomalaiset ovat hiljaisia ja ujoja!

4. Käännä stereotyyppiä koskemaan itseäsi tai omaa kulttuuriasi!

Stereotyyppien kääntäminen koskemaan suomalaisia ja suomalaisuutta auttaa joskus näkemään, kuinka kapeita ja yleistäviä stereotyyppiä voivat olla.

5. Kohtaa yksilö, älä kulttuuria!

Kulttuurien sisällä on valtavasti vaihtelua yksilöiden välillä. Kukaan meistä ei ole puhtaasti yhden kulttuurin tuote. Kohdatessa muualta tulleita on hyvä muistaa, että ensisijaisesti olemme yksilöitä ja vasta toissijaisesti kulttuurimme tuotteita.

6. Kysy jos et tiedä!

Emme millään voi tietää ennakolta toisistamme. Siksi vuorovaikutustilanteissa on tärkeää kysyä kulttuurisia asioita huoltajalta itseltään. Ihminen on itse oman kulttuurinsa paras asiantuntija.



7. Tutkimuksistakin on hyötyä!

On hyvä tietää jotain yleisistä kulttuurieroista, sillä ne selittävät useimmat tilanteet, joissa sattuu väärinymmärryksiä eri kulttuuritaustoista tulevien välillä.



8. Viestintä epäonnistuu aina, paitsi sattumalta!

Ihmisten väliset suhteet luodaan viestimällä. Viestintäongelmat aiheuttavat haasteita myös sosiaalisissa suhteissa. Emme kuitenkaan voi olla viestimättä, joten ymmärrys kulttuurien viestintäeroista ja viestintää helpottavat keinot ovat arvokkaita.



TERMIT HALTUUN (maahanmuutto)

Turvapaikanhakija

Henkilö, joka hakee turvaa ja oleskelulupaa vieraasta valtiosta. Eivät kuulu kotoutumislain piiriin.

Maahanmuuttaja

Yleiskäsite, jota käytetään kuvaamaan kaikkia maahanmuuttaneita henkilöitä. Kuuluvat kotoutumislain piiriin.

Lue lisää termeistä: [Täältä](#)

Pakolainen

Henkilö, jolle on myönnetty turvapaikka jostakin valtiosta.
Henkilö, joka on joutunut pakenemaan kotimaastaan esimerkiksi ihmisoikeusloukkauksia tai sotaa. Kuuluvat kotoutumislain piiriin.

Kotoutuminen

Jokaisella maahanmuuttaneella on oikeus kotoutumispalveluihin. Pirkkalan kotouttamistyö tarjoaa maahanmuuttajille apua, tukea ja neuvontaa erilaisiin maahanmuuttoon liittyvissä asioissa. Pirkkalassa kotouttamistyöstä vastaa maahanmuuttokoordinaattori. Muista ohjata monikulttuurinen perhe kunnan maahanmuuttokordinaattorille esim. kun perheessä toinen vanhempi on eri maan kansalainen tai kun perhe muuttaa työn perässä toisesta maasta Suomeen.

Pirkkalan maahanmuuttokoordinaattorin yhteystiedot ja lisää tietoa kotoutumisen palveluista Pirkkalassa: [Täältä](#)

Termiä maahanmuuttaja käytetään Suomessa paljon viittaamaan ihmisiin, jotka eivät ole valkoisia. Joku saattaa olla syntynyt Suomessa, äidinkieleltään suomalainen, kansalaisuudeltaan suomalainen, ja silti häntä kutsutaan "maahanmuuttajataustaiseksi" tai "toisen polven maahanmuuttajaksi".

KATSOMUSKASVATUS

- Katsomus tarkoittaa jokaisen yksilöllistä tapaa katsoa maailmaa. Yksilön katsomus voi olla uskonnon, uskonnollinen tai näiden elementtejä yhdistävä.
- Oikeus omaan kieleen, kulttuuriin, uskontoon ja katsomukseen on lasten ja perheiden perusoikeus.
- Kasvattajien on hyvä pohtia omia arvoja ja asenteita sekä kuunnella, tunnistaa ja ymmärtää ihmisten erilaisia näkemyksiä.
- Varhaiskasvatuksen toiminta on yleiseltä arvopohjaltaan uskonnollisesti, katsomuksellisesti ja puoluepoliittisesti sitoutumatonta. Sitouttamattomuus tarkoittaa, että katsomuksia tarkastellaan tasaveroisina arvottamatta niitä.

Tämä ei kuitenkaan merkitse uskontojen ja muiden katsomusten poissaoloa lapsiryhmän arjesta tai sitä, että päiväkodit eivät voisi tehdä yhteistyötä esim. seurakuntien kanssa.



“Tavoitteena on edistää keskinäistä kunnioitusta ja ymmärrystä eri katsomuksia kohtaan sekä tukea lasten kulttuuristen ja katsomuksellisten identiteettien kehittymistä. [...] Luontevia tapoja tarkastella katsomuksia ovat esimerkiksi vuodenvuorokiertoon liittyvät juhlat ja tapahtumat sekä päivittäiset tilanteet, kuten pukeutuminen tai ruokailu. Lasten ihmettelylle annetaan tilaa, ja heidän kanssaan pohditaan heitä askarruttavia elämänskysymyksiä.”
(Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022)

KATSOMUSKASVATUS VINKKEJÄ KÄYTÄNTÖÖN



KYSYMYKSIÄ LASTEN HUOLTAJILLE

- Kerro minulle teidän arvoista, kulttuurista ja uskonnosta. Mikä siinä on teille tärkeää?
- Miten me täällä varhaiskasvatuksessa voisimme huomioida ja tuoda esiin näitä teille tärkeitä asioita?
- Mitä juhlia perheessänne vietetään?
- Onko suomalainen kalenteri erilaisine juhlineen teille tuttu?
- Miten lapsen kanssa on puhuttu elämän peruskysymyksistä: jumala, syntymä, kuolema, pelot, turvallisuus? Millaisia kokemuksia lapsella näistä on? Miten toivotte lapsen elämäkysymyksiin vastattavan?

MATERIAALIA KATSOMUSKASVATUKSEN TUEKSI:

- THL. Tyttöjen sukuelinten silpominen. [Linkki](#)
- Katsomuskasvatus varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Opetushallitus. [Linkki](#)
- Tasa-arvoinen varhaiskasvatus. [Linkki](#)
- Monikulttuurinen.fi [Linkki](#)
- USKOT-foorumi ry. [Linkki](#)
- Maahanmuutto ja kulttuurinen moninaisuus. THL. [Linkki](#)
- Materiaalia ja ajankohtaista tietoa kulttuuri- ja katsomustietoisien kasvatuksen tueksi. Dialogikasvatus. [Linkki](#)
- Kulttuuri- ja uskontofoorumi FOKUS ry. Dialogikasvatus. [Linkki](#)
- Monikulttuurinen vuosikello. [Linkki](#)
- Monikulttuurinen juhlakalenteri. [Linkki](#)



USEIN KYSYTYT KYSYMYKSET

1. Meillä on paljon mietintöjä maahanmuuttajataustaisen lapsen päiväkotiarkeen liittyen. Vanhempien kanssa on haastavaa keskustella hakutilanteessa, koska he eivät puhu suomea. Mitä meidän kannattaa tehdä? *Muunkielisen perheen kanssa on suositeltavaa sopia oma keskustelu-aika matalalla kynnyksellä tulkin avustuksella. Keskusteluun on hyvä valmistautua ja listata kysymykset ja huolet selkeiksi lauseiksi. Rohkene tarpeen vaatiessa kysyä myös arvoista, katsomuksesta ja kulttuurista jos epäilet jonkin asian liittyvän kulttuuri- tai katsomuseroon. Vanhemmat voivat itse kertoa ja selittää. Ole valmis myös itse kertomaan, perustelemaan ja avaamaan enemmän asioita. Miksi toimimme näin varhaiskasvatuksessa? Mieti, mitä huolesi oikeastaan koskee. Jos se koskee lapsen hyvinvointia ja vanhemmuutta, konsultoi perheohjaajaa ja voit pyytää häntä tulemaan mukaan keskusteluun. Jos huolesi koskee lapsen kehitystä, käytöstä, oppimista, voit konsultoida veo:a. Juttele huolistasi myös johtajan/apulaisjohtajan kanssa*

2. Ollaan tiimissä mietitty, että johtuukohan tämä lapsen asia X siitä, kun perhe on Y-kulttuuritaustainen? *Älä oletta, kysy perheeltä suoraan. Voit kysyä perheeltä heidän kulttuurista ja katsomukseen liittyvistä asioista. Eri kulttuurista tulevat vanhemmat usein kertovat mielellään omasta kulttuuristaan. Jokainen perhe on yksilöllinen eikä minkään tietyn kulttuurin stereotypinen edustaja. Kysymällä ja avoimella keskustelulla vältetään useimmilta väärinymmärryksiltä.*

3. Vanhemmat eivät ilmoita lapsen poissaoloista ja he tulevat usein myöhässä päiväkotiin ja sovittuihin tapaamisiin. Mitä voimme tehdä? *Ota aihe puheeksi vanhempien kanssa. Sovi matalalla kynnyksellä keskustelu-aika vanhemmille. Muista tilata keskusteluun puhelintulkki. Ota keskustelussa huolesi puheeksi. Varmista, osaavatko vanhemmat käyttää sovelluksia, joihin heidän pitäisi ilmoittaa lapsen hoitoajat ja poissaolot. Neuvo ja opasta tarvittaessa. Kerro, miksi on tärkeää, että vanhempi laittaa tekstiviestin ryhmään ja ilmoittaa poissaolosta. Huomioi, että vanhemmat eivät välttämättä pysty ottamaan kaikkia sovelluksia käyttöönsä, mikäli ne vaativat vahvaa tunnistautumista ja heillä ei ole suomalaista pankkitilä, mikä puolestaan vaatii suomalaisen passin.*

Voit kertoa vanhemmalle myös miksi aikatauluista kiinni pitäminen on Suomessa tärkeää ja muistuttaa, että on ystävällistä ja kunnioittavaa ilmoittaa tekstiviestillä, jos myöhästyy sovitusta kellonajasta. Vanhemmille on hyvä kertoa, miksi on tärkeää, että lapsi pääsee mukaan leikkeihin, jotka alkavat jo klo 9. Klo 10 saapumisajalla lapsi saattaa jäädä paitsi mahdollisuudesta olla mukana leikeissä. Tämä voi lisätä ulkopuolisuuden tunnetta lapsessa. Kasvattajat tukevat lasta, kun hän on päiväkodissa, mutta vanhemmat vaikuttavat siihen, milloin lapsi saapuu päiväkotiin.

4. Vanhemmat eivät muista retkipäiviä tai lapsen jumppavaatteita. He eivät lue viikko-ohjelmia eivätkä osallistu vanhempainiltoihin tai lapsen juhlaesityksiin. *Varmista vanhemmilta, lukevatko ja osaavatko he käyttää sitä sovellusta tai kanavaa, jonka kautta ilmoitatte ryhmän uutisia ja viikko-ohjelmia. Varmista, että vanhemmat tietävät, missä kanavassa ilmoitetaan mitään asioita. Tämä voi olla haastava kokonaisuus S2-vanhemmalle hahmottaa - missä mikin info kulkee. Neuvo ja opasta vanhempia.*

Mieti ryhmän tärkeiden tiedotteiden saavutettavuutta perheiden yhdenvertaisuusnäkökulmasta. Voisiko tärkeimmät tiedotteet tulostaa S2-perheelle ja antaa käteen? Samalla voit kertoa, miten paljon lapsi on harjoitellut esitystä ja miten tärkeää lapselle olisi, että vanhemmat näkisivät lapsen esityksen ja miten tärkeää olisi saada myös heidät vanhempainiltaan mukaan.

LÄHTEET

- Alasaari, N., Aromaa, E. & Stenius, N. 2022. Tasa-arvoinen kasvatus. Opas vanhemmille ja muille lasten läheisille.
- Honko, M., Mustonen, S. (toim.), 2018. Tunne Kieli - Matka maailman kieliin ja kielitietoisuuteen.
- Kielitietoisuus ja monikielisten lasten tukeminen varhaiskasvatuksessa - AVI:n webinaarikoulutus 21.2.2024, kouluttajat: Jenni Alisaari, KT Tukholman ja Turun yliopistot Nina Thurin, kieli- ja kulttuurikoordinaattori Vantaan kaupunki
- Malinen, H. 2019. Anna lapselle ääni. Kieli- ja kulttuuritietoinen voima kasvatuksessa.
- Opetushallitus. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022.
- Pietilä, P. & Lintunen, P. (toim.) 2014. Kuinka kieltä opitaan. Opas vieraan kielen opettajalle ja opiskelijalle.
- Vantaan kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoisen varhaiskasvatuksen käsikirja.
- Varhaiskasvatuslaki. 540/2018.